

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin konserniohje

Kuntayhtymän valtuuston 19.3.2018 hyväksymä
Voimassa 1.5.2018

27.11.2017

Sisälllys

1. Kuntayhtymän omistajapolitiikka ja hyvä hallintotapa.....	3
2. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite.....	3
3. Soveltamisala	4
4. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen	5
5. Konserniohjeen sitovuus	5
6. Kuntayhtymän toimielinten toimivallanjako konserniohjauksessa	5
7. Konserniohjauksen ja valvonnan toteuttaminen	7
8. Konsernin talouden suunnittelu ja ohjaus.....	7
9. Palvelujen myynti konsernin ulkopuolisille asiakkaille	8
10. Rahoitusta, maksuliikennettä ja sijoittamista koskevat ohjeet.....	8
11. Keskitetty tietohallinto, ICT, lääkintäteknikka, rekisterit ja riskienhallinta.....	9
11.1 Tietohallinnon johtaminen, valmistelu ja päätöksenteko.....	9
11.2 Tietohallinnon vaatimustenmukaisuus ja riskienhallinta	9
11.3 Tietohallinnon resurssit, palvelut ja puitesopimukset.....	10
12. Konsernin sisäiset hankinnat ja keskitetyt palvelut	10
12.1 Kuntayhtymän hankinnat konserniyhteisöiltä	10
12.2 Konserniyhteisöjen hankinnat kuntayhtymältä tai toinen toisiltaan.....	11
13. Henkilöstöpolitiikka	11
14. Viestintä	12
15. Yliopisto- ja korkeakouluyhteistyö.....	13
16. Kuntayhtymäkonsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta.....	13
16.1 Konsernin valvonta ja riskien hallinta	13
16.2 Tilintarkastajan valinta.....	14
16.3 Tarkastuslautakunnan tehtävät konsernin tarkastuksessa.....	14
17. Tytäryhteisöjen neuvotteluelvoitteet, omistajan ennakkokäsitys	15

LIITE 1 Konserniohjauksen ja –valvonnan prosessikuvaus

27.11.2017

1. Kuntayhtymän omistajapolitiikka ja hyvä hallintotapa

Kuntayhtymän omistajapolitiikassa on kyse toisaalta omistajastrategian valinnasta ja sen onnistuneisuuden arvioinnista sekä toisaalta konserniohjauksesta, joka perustuu omistukseen liittyvän määräysvallan käyttöön.

Kuntayhtymän omistajapolitiikan tavoitteena on turvata kuntayhtymän pitkäjänteinen toiminta ja varmistaa kuntayhtymän pääoman käyttöön sekä omaisuuden hankintaan ja hoitoon liittyvän päätöksenteon systemaattisuus, pitkäjännitteisyys ja pääomien käytön tehokkuus.

Omistajapolitiikassa määritetään kuntayhtymän strategisesti tärkeät omistukset, asetetaan tavoitteet, määritellään palvelutuotannon tuotantovälineiden hankintaperiaatteet sekä määritetään vastuut omaisuuden käytössä ja omistukseen liittyvässä raportoinnissa.

Konserniyhteisön tulee noudattaa kaikessa toiminnassaan hyvää hallintotapaa.

Hyvän hallintotavan periaatteita on määritelty Hyvä hallinto- ja johtamistapa Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymäkonsernissa -ohjeessa. Ohjeessa käsitellään mm. noudatettavia arvoja, yhtiökokouksen, hallituksen ja toimitusjohtajan tehtäviä ja nimittämistä, hallituksen ja johdon palkitsemista, sisäistä valvontaa sekä tilintarkastusta.

2. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää kuntastrategiasta ja omistajaohjauksen periaatteista sekä konserniohjeesta. Kuntalain 37 §:n mukaan kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon omistajapolitiikka. Pirkanmaan sairaanhoitopiirissä omistajaohjauksen strategisen johtamismallin muodostaa Pirkanmaan esikoissairaanhoidon strategia, konserniohje sekä omistajapolitiikan ja yhtiöiden ohjauksen keskeiset periaatteet. Merkittävimpien yhtiöiden omistajaohjaukseen kuuluu vuosittain asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja niiden seuranta.

Omistajaohjaus tarkoittaa kuntalain 46 §:n mukaan toimenpiteitä, joilla kuntayhtymä omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Toimenpiteet voivat liittyä ainakin perustamissopimuksiin, yhtiöjärjestysmääräyksiin, muihin sopimuksiin, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen kuntayhtymää eri yhteisöissä edustaville henkilöille sekä muuhun kuntayhtymän määräysvallan käyttöön.

Konserniohjeella pyritään konserniin kuuluvien yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kuntayhtymän

27.11.2017

konserniyhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen.

3. Soveltamisala

Konserniohje koskee kuntayhtymää ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Osakkuusyhteisöissä kuntayhtymän edustajien tulee pyrkiä siihen, että konserniohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös näissä yhteisöissä. Ohjetta sovellettaessa tulee huomiota erityisesti kiinnittää omistajien yhdenvertaisuusperiaatteen toteutumiseen.

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymäkonserni muodostuu Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymästä ja sen tytäryhteisöistä. Tytäryhteisöjä ovat kuntayhtymän kokonaan tai enemmistöllä omistamat yhtiöt sekä säätiöt ja muut yhteisöt, joissa kuntayhtymä käyttää määräysvaltaa. Nämä konserniyhteisöt ovat kukin erillisiä oikeushenkilöitä ja kirjanpitovelvollisia.

Sairaanhoitopiirikonserniin kuuluvien yhtiöiden yksi keskeinen tehtävä on turvata sairaanhoitopiirin lakisääteisten ja muiden palveluvelvoitteiden toteuttaminen yhteisesti sovitun työnjaon pohjalta. Tämä tarkoitus kirjataan konsernin yhtiöiden yhtiöjärjestykseen. Sairaanhoitopiiri on vastuullinen omistaja, joka yhteiskuntasuhteillaan sekä konserniohjeilla ja -palveluilla tukee yhtiöiden tavoitteiden saavuttamista.

Kuntayhtymäkonserni koostuu seuraavista osista:

1. Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (emoyhteisö), joka koostuu PSHP:n organisaatioon kuuluvista yhtymähallinnosta, toimialueista ja liikelaitoksista

2. Tytäryhteisöt, joihin kuntayhtymällä on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tai 6 § 2 momentin tarkoittama määräysvalta (yli 50 % omistus). Näitä ovat:

- TAYS Sydänkeskus Oy tytäryhtiöineen
- Coxa Oy tytäryhtiöineen
- Fimlab Laboratoriot Oy
- Tampereen yliopistollisen sairaalan tukisäätiö sr ja sen omistamat Kissantassu- yhtiöt
- FinnMedi Oy
- TAYS Pysäköinti Oy

3. Osakkuusyhteisöillä tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:n tarkoittamaa omistusyhteisyrittystä ja osakkuusyrittystä. Kuntayhtymällä on niissä joko huomattava vaikutusvalta (20-50 %) tai merkittävä omistusosuus (20-50 %). Näitä ovat:

- Tuomi Logistiikka Oy
- Istekki Oy

27.11.2017

- Tullinkulman Työterveys Oy
- FinnHems Oy

Tämä ohje koskee myös uusia perustettavia tai muutoin syntyviä tytär- ja osakkuusyhteisöjä.

4. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Konserniohjeen hyväksyy kuntayhtymän valtuusto.

Konserniohje käsitellään ja hyväksytään kuntayhtymän määräysvallassa olevien tytäryhteisöjen hallituksessa ja yhtiökokouksessa. Osakkuusyhteisöissä kuntayhtymän edustajien tulee pyrkiä siihen, että konserniohje käsitellään myös osakkuusyhteisöjen toimielimissä.

5. Konserniohjeen sitovuus

Kuntayhtymäkonsernissa hyväksytyjä konserniohjeita noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä tai säännöistä muuta johdu.

Käyttäessään omistajaohjausta kuntayhtymä ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella.

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa pakottavaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on syytä ilmoittaa ristiriidasta välittömästi kirjallisesti sairaanhoitopiirin johtajalle. Yleisesti yhtiön toimintaa ohjaa osakeyhtiölaki, yhtiöjärjestys, osakassopimus ja konserniohje edellä mainitussa järjestyksessä.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

Liikesalaisuuden piiriin kuuluvat ja muut salassa pidettävät asiat käsitellään emoyhteisönä toimivassa kuntayhtymässä salassa pidettävänä.

6. Kuntayhtymän toimielinten toimivallanjako konserniohjauksessa

Valtuusto

27.11.2017

- määrittelee kuntayhtymän tavoitteet ja sen mukaiset kuntayhtymän omistajapolitiikan linjaukset
- päättää kuntayhtymäkonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista
- hyväksyy konserniohjeet
- päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.
- arvio konsernijohdon ja yhtiöiden toimintaa itsearviointien ja ulkoisen arvioinnin tulosten perusteella

Hallitus

- nimeää edustajat tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin tai vastaaviin kokouksiin
- antaa ohjeet yhtiökokouksessa tai vastaavissa elimissä kuntayhtymää edustaville henkilöille kuntayhtymän kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin, jollei ohjeiden antamista ole johtosäännöllä annettu kuntayhtymän muulle viranomaiselle
- vastaa konsernivalvonnan järjestämisestä ja valvoo sen toimeenpanoa ja tuloksellisuutta
- arvioi kokonaisedun toteutumista ja riskien hallinnan kannalta omistajaohjauksen tuloksellisuutta.
- seuraa kuntayhtymäkonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista
- antaa valtuustolle selvityksen tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta kuntayhtymän tilinpäätöksen yhteydessä.

Sairaanhoitopiirin johtaja

- johtaa hallituksen alaisena kuntayhtymän konsernipolitiikkaa
- vastaa konserniohjeen mukaan sairaanhoitopiirin johtajalle kuuluvista tehtävistä
- seuraa kuntayhtymän omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa hallitukselle
- seuraa kuntayhtymäkonsernin ja konserniohjeiden toimivuutta ja tekee tarvittaessa ehdotuksia konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämisestä hallitukselle.

Johtajaylilääkäri ja hallintoylihoitaja

- vastaavat konsernitason hallintosäännössä määritellyistä tehtävistään

Toimialuejohtaja

- vastaa konserniohjeen mukaan toimialuejohtajalle kuuluvista tehtävistä
- seuraa toimialallaan kuntayhtymän omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa sairaanhoitopiirin johtajalle
- seuraa toimialallaan kuntayhtymäkonsernin ja konserniohjeiden toimivuutta ja tekee tarvittaessa ehdotuksia konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämisestä sairaanhoitopiirin johtajalle.

27.11.2017

Konsernijohto

Konsernijohtolla tarkoitetaan hallitusta ja sairaanhoitopiirin johtajaa, joka voi antaa konserniasioiden valmistelun määräämilleen vastuuhenkilöille.

7. Konserniohjauksen ja valvonnan toteuttaminen

Konserniohjeen lisäksi omistajaohjauksen johtamismalliin vaikuttaa sairaanhoitopiirin omistajapolitiikka ja yhtiöiden ohjauksen keskeiset periaatteet. Näiden asiakirjojen edellyttämien toimenpiteiden, eri toimijoiden roolien ja käytännön työnjaon selventämiseksi on laadittu konserniohjauksen ja –valvonnan prosessikuvaus. Prosessikuvaus on tämän ohjeen liitteenä (LIITE 1). Prosessikuvauksessa konkretisoidaan valtuuston ja hallituksen roolin lisäksi sairaanhoitopiirin johtajan, talousjohdon ja yhtiöiden rooliin kuuluvat tehtävät.

Konserniohjauksen käytännön toimintaa varten on perustettu konsernityöryhmä, johon kuuluvat sairaanhoitopiirin johtajan lisäksi talousjohtaja, hallintoylilääkäri sekä konserniasioiden controller.

Onnistuneen konserniohjauksen – ja valvonnan edellytys on, että suunnittelun ja päätöksenteon pohjana on oikeat ja riittävät tiedot. Konsernityöryhmä sekä yhtiöiden edustajat kokoontuvat kaksi kertaa vuodessa ja tarvittaessa useamminkin käyden läpi ajankohtaisia asioita kuten yhtiön strategisia linjauksia, omistajapolitiikan toteutumista ja riskienhallintajärjestelmien toimivuutta. Tapaamisiin osallistuvat ainakin kerran vuodessa myös sairaanhoitopiirin ja yhtiöiden hallitusten puheenjohtajat. Ohjausta annetaan muulloinkin tarvittaessa.

Lisäksi konserni- ja osakkuusyhtiöt raportoivat konsernityöryhmän ja talous- ja laskentapalvelujen vastuualueen ohjeistamalla tavalla. Ohjeistus annetaan erikseen vuosittain ja se koskee kuukausiraportointia, väli tilinpäätöksiä, konserniti lininpäätöstä, toiminta- ja taloussuunnitelmien laadintaa ja riskien hallintaa.

8. Konsernin talouden suunnittelu ja ohjaus

Konsernin taloutta ja investointeja suunnitellaan ja ohjataan yhteistoiminnassa konsernin kokonaisedun, rajallisten resurssien tehokkaan käytön sekä varallisuusarvon säilyttämisen ja kasvattamisen varmistamiseksi. Talouden ja investointien suunnittelun lähtökohtana ovat kuntastrategia ja siihen sisältyvä omistajapolitiikka, yhtiön liiketoiminta, kuntayhtymän ja yhtiön palvelutuotanto- ja kehittämistavoitteet, investointien lisäarvo sekä arviot toimintaympäristön muutoksista.

27.11.2017

Konserniyhteisöillä tulee pääsääntöisesti olla kalenterivuotta vastaava tilikausi.

Kuntayhtymän ja muiden konserniyhteisöjen tilipuitteet poikkeavat joissain määrin toisistaan. Tietosisällöltään yhtenevien tilien osalta pyritään yhdenmukaiseen nimikkeistöön.

Kuntayhtymä noudattaa kirjanpitolautakunnan kuntajaoston vahvistamia tilinpäätöskaavoja.

Muut konserniyhteisöt noudattavat kirjanpitoasetuksen mukaisia kaavoja toiminnan luonteesta riippuen.

Kaikissa kuntayhtymäkonserniin kuuluvissa yhteisöissä noudatetaan kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätösperiaatteita. Kuntayhtymän osalta kirjanpitolakia noudatetaan soveltuvin osin kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeisiin ja lausuntoihin perustuen. Muissa konserniyhteisöissä noudatetaan kirjanpitolautakunnan ohjeistusta. Tytäryhteisöjen tilinpidon arvostus- ja jaksotusperiaatteiden tulee olla sairaanhoitopiirin kuntayhtymän emoyhteisössä noudatettavat lukuun ottamatta suunnitelman mukaisten poistojen tekemistä.

9. Palvelujen myynti konsernin ulkopuolisille asiakkaille

Tytär- ja osakkuusyhtiöt myyvät lähtökohtaisesti tuottamansa potilashoidolliset palvelut Pirkanmaan sairaanhoitopiirille, joka myy palvelut edelleen jäsenkunnille ja muille sopimusasiakkailleen. Tytäryhtiöt voivat myydä näitä palveluja myös suoraan muille kuin jäsenkunta- ja sopimusasiakkaille.

Tytär- ja osakkuusyhteisöt myyvät muut kuin potilashoidolliset palvelut suoraan omille asiakkailleen.

10. Rahoitusta, maksuliikennettä ja sijoittamista koskevat ohjeet

Koko konsernin maksuliikennettä ja maksuvalmiutta hoidetaan yhteisen konsernitilin kautta, jossa kaikki tytäryhtiöt ja erikseen sovitut muut konserniyhteisöt ovat mukana. Kuntayhtymä vastaa tilin hallinnoimisesta ja likviditeetin hankkimisesta sekä likvidien rahavarojen sijoittamisesta. Kuntayhtymän ja tiliin liittyvien yhteisöjen kanssa tehdään sopimukset, joissa sovitaan tilin sisäisistä veloitus- ja hyvityskoroista ja luottolimiiteistä sekä tilihoitoon liittyvistä menettelytavoista.

Jos konsernitilin asiakkaalla on pysyvästi enemmän rahavaroja kuin mitä maksuliikenteen ja maksuvalmiuden hoitoon tarvitaan, niiden sijoittamisesta voidaan sopia erikseen konsernijohdon kanssa.

27.11.2017

Lainan ottamisessa, vakuuden antamisessa ja muissa rahoitusjärjestelyissä yhtiöillä on neuvotteluvälvoite eli tytäryhtiön hallituksen on hankittava omistajan ennakkokäsitys asiaan.

Hinnoittelu kuntayhtymän ja yhtiöiden välisissä transaktioissa ja rahoituspalveluissa on markkinahinnan mukainen.

11. Keskitetty tietohallinto, ICT, lääkintätekniikka, rekisterit ja riskienhallinta

11.1 Tietohallinnon johtaminen, valmistelu ja päätöksenteko

Konserniyhtiöiden johto vastaa siitä, että se nimeää organisaatiostaan tietohallintovastaavan sekä tietosuoja- ja tietoturvan yhdyshenkilöt.

Konserniyhtiöiden johto vastaa siitä, että se nimeää kullekin tietojärjestelmälleen omistajan ja pääkäyttäjän ja laatii tietojärjestelmiensä ja rekisterien edellyttämät selosteet sekä toimittaa niistä kopion kuntayhtymän kirjaamoon.

Konserniyhtiöiden johto vastaa siitä, että sen toimintaansa hankkimat tietojärjestelmät noudattavat konsernin tietohallinnon arkkitehtuureja ja konsernin tietohallinnon antamia ohjeita. Uusien teknologioiden, järjestelmien ja järjestelmien välisten integraatioiden hankintojen valmistelu tehdään yhteistyössä kuntayhtymän tietohallinnon projektitoimiston kanssa.

Konserniyhtiöiden johto vastaa siitä, että yhtiö noudattaa tietohallinnollisten asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa kulloinkin voimassa olevia kuntayhtymäkonsernin toimielinten vahvistamia ohjeita.

11.2 Tietohallinnon vaatimustenmukaisuus ja riskienhallinta

Kuntayhtymän tietohallinto antaa ohjeita ja koordinoi tietohallinnon järjestämistä konsernissa siten, että tietohallintotoiminnassa toteutuu vaatimustenmukaisuus, riskienhallinta, tietoturvallisuus, tietosuoja ja jatkuvuussuunnittelu. Konserniin kuuluvien yhtiöiden johto vastaa niiden toteuttamisesta ja noudattamisesta omassa organisaatiossaan.

Kuntayhtymän johtajaylilääkäri antaa ohjeet potilasasiakirjoista ja niiden käsittelystä. Konserniin kuuluvien yhtiöiden johto vastaa ohjeiden noudattamisesta.

27.11.2017

11.3 Tietohallinnon resurssit, palvelut ja puitesopimukset

Konsernin yhtiöt käyttävät ensisijaisesti kuntayhtymän tietohallinnon tarjoamia puitesopimuksia, palveluita ja resursseja. Uudet tietohallinnolliset resurssit hankitaan ensisijaisesti kuntayhtymäkonsernin yhteiseen käyttöön, vaikka niiden käyttö alkaisikin jostakin konsernin yhtiöstä.

Mikäli neuvotteluissa kuntayhtymän tietohallinnon kanssa sovitaan, että konserniyhtiö käyttää konsernin ratkaisusta poikkeavaa palvelua tai teknologiaa, vastaa ao. yhtiö lähtökohtaisesti kaikista yhteensovittamisen ja liittämisen aiheuttamista kuluista. Poikkeamiin on saatava aina tietohallintojohtajan hyväksyminen.

Kuntayhtymän tietohallinto vastaa strategisten kumppaneiden kanssa tehtävistä puitesopimuksista. Konserniyhtiöt noudattavat näitä sopimuksia. Konserniin kuuluvat yhtiöt hoitavat toimittajasuhteita, hankkivat ja seuraavat palveluita strategisiksi määriteltyjen tietohallinnon toimittajien kanssa yhteistyössä kuntayhtymän tietohallinnon kanssa.

12. Konsernin sisäiset hankinnat ja keskitetyt palvelut

Kuntayhtymäkonsernin johto vastaa siitä, että kuntayhtymällä ja sen konserniyhteisöillä on käytettävissään laadukkaat ja kokonaisedulliset tuki- ja muut yhteiset palvelut.

Kuntayhtymäkonserni järjestää konserniyhteisöjen tarvitsemat tuki- ja muut yhteiset palvelut lähtökohtaisesti keskitetysti, joko kuntayhtymän tai jonkun konserniyhteisön tuottamana. Siltä osin kun konserniyhteisöjen tarvitsemia palveluja ei ole kuntayhtymäkonsernin sisältä saatavissa, tai niiden käyttö ei muutoin ole tarkoituksenmukaista, palvelut hankitaan markkinoilta.

Päätös keskitetystä tukipalvelusta luopumisesta edellyttää konsernijohton hyväksyntää.

Konserniyhteisöt noudattavat hankinnoissaan hankintalakia. Kilpailuttamisessa ja hankintapäätöksen valmistelussa käytetään keskitettyä palvelua. Tarkempi ohjeistus hankintojen suorittamisesta on sisällytetty kuntayhtymäkonsernin hankintaohjeeseen.

12.1 Kuntayhtymän hankinnat konserniyhteisöiltä

Kuntayhtymäkonsernin tytäryhteisöt ovat lähtökohtaisesti sairaanhoitopiirin sidosyksiköjä. Kuntayhtymä voi ostaa tässä asemassa olevien konserniyhteisöjen palveluja ilman kilpailutusta, huolehtien kuitenkin siitä, että palvelut ovat laadultaan ja hinnaltaan kilpailukyisiä.

27.11.2017

Konserniyhteisöjen on huolehdittava sidosyksikköaseman säilyttämisestä. Tästä johtuen ne voivat myydä palveluitaan ulkoisille asiakkaille ilman erillistä sopimusta konsernijohton kanssa ainoastaan niin paljon, että niiden sidosyksikköasema ei vaarannu.

Kuntayhtymän hankinnat niiltä konserniyhteisöiltä, jotka eivät ole sen sidosyksikköjä, tehdään kilpailutuksen kautta.

Sairaanhoitopiiri voi hankkia palveluja kuntayhtymän lisäksi myös erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien ja muiden sopimusasiakkaiden tarpeisiin sen mukaan kuin kuntayhtymän ja edellä mainittujen tahojen kesken on sovittu.

12.2 Konserniyhteisöjen hankinnat kuntayhtymältä tai toinen toisiltaan

Konserniyhteisöt ovat lähtökohtaisesti hankintalain tarkoittamia julkisoikeudellisia laitoksia, ja sellaisina itsenäisiä hankintayksiköitä, joiden on pääsääntöisesti kilpailutettava omat hankintansa.

Uusien yhtiön perustamisen yhteydessä laaditaan yhteistoimintasopimus omistajan kanssa koskien yhtiön ja omistajan välistä työnjakoa hankinnat mukaan lukien. Muutoin, yhtiöiden hankkiessa palveluja kuntayhtymältä tai toiselta konserniyhtiöltä, oikea käytäntö varmistetaan neuvottelemalla kuntayhtymän materiaalikeskuksen kanssa.

Konserniyhteisöjen tarvitsemat konsernin ulkopuolelta hankittavat tarvikkeet ja palvelut kilpailutetaan pääsääntöisesti yhteishankintoina, jotka kuntayhtymän materiaalikeskus hoitaa.

Kun kilpailutus järjestetään tarvikkeista ja palveluista, joita myös kuntayhtymä tai joku sen konserniyhteisö tuottaa, tulee ennen kilpailutusta hankkia konsernijohton ennakkokäsitys asiasta.

Konserniyhteisöiden tulee olla mukana kuntayhtymän yhteishankinnoissa ja myös erityisvastuualueen yhteishankinnoissa silloin, kun ne käyttävät niitä tarvikkeita ja palveluja, jotka ovat hankinnan kohteena, eikä erillistä painavaa syytä yhteishankinnasta vetäytymiseen ole olemassa.

Vetäytyminen yhteishankinnasta edellyttää konsernijohton hyväksyntää.

13. Henkilöstöpolitiikka

Kuntayhtymän henkilöstöpolitiikan periaatteita ja käytäntöjä noudatetaan soveltuvin osin myös tytäryhtiöissä. Sairaanhoitopiirin henkilöstöpoliittinen ohjelma toimii kehyksenä myös yhtiöiden henkilöstöjohtamisessa.

27.11.2017

Osakeyhtiö yksityisoikeudellisena yhteisönä on itsenäinen työnantajatoimija. Osakeyhtiössä sovelletaan yksityisen alan työehtosopimusta, jonka mukaan rekisteröidytään myös työnantajajärjestöön. Yhtiön on tällöinkin noudatettava vähimmäisehtoina työsopimuslain 2 luvun 7 § ja 8 §:ssä tarkoitettuissa yleissitovassa työehtosopimuksessa määrättyjä työsuhteen ehtoja ja työoloja koskevia määräyksiä.

Konserniyhteisöjen johdon palkan ja palkkioiden tulee noudattaa kuntayhtymän yleistä linjaa.

Yhtiön tulee hankkia henkilöstönsä työeläketurva Kuntien eläkevakuutuksesta kohtuullisen siirtymäajan kuluessa.

14. Viestintä

Kuntayhtymän ulkoinen ja sisäinen viestintä pohjautuvat erityisesti kuntalakiin, julkisuuslakiin ja yhteistoimintalakiin. Kuntalain 29 §:n mukaisesti kuntayhtymäkonsernin on sopivin tavoin tiedotettava tytäryhteisön toiminnasta silloin, kun se hoitaa kunnallista tehtävää.

Tytäryhteisön on annettava tiedotusta varten kuntayhtymän keskushallintoon viestinnästä vastaavan ohjeiden mukaiset tiedot. Tytäryhteisöllä on lisäksi tiedotusvelvollisuus konsernihallinnolle ennen muun merkittäväksi katsottavan asian julkiseksi tuloa. Ennen tietojen antamista konsernihallinnolle tytäryhteisön on arvioitava, voidaanko tiedot antaa aiheuttamatta yhteisölle haittaa.

Tytäryhteisön viestinnän on tuettava konsernin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa.

Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa yhteisöjä koskevissa asioissa tulee huomioida kuntayhtymän yleiset viestinnän periaatteet sekä julkisuus- ja salassapitosäännökset. Konserniyhteisöjen viestinnässä tulee ottaa huomioon myös Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän strategia.

Kuntayhtymässä viestinnästä vastaavat hallitus ja sairaanhoitopiirin johtaja. Tytäryhteisöjä koskevasta viestinnästä vastaa yhteisön hallitus ja toimitusjohtaja. Viestintään liittyvässä yhteistyössä yhteyshenkilönä toimii kuntayhtymän viestintäjohtaja.

Konsernin sisäisessä viestinnässä ensisijaisena työvälineenä on kuntayhtymän intranet, jossa jokaisella yhteisöllä on oma näkymänsä. Erillisissä intraneteissa on turvattu konsernille yhteisen tiedon jakelu.

Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän pääbrändi on Tays. Kuntayhtymän tytäryhteisöjen brändien ja nimivalintojen tulee olla sopusoinnussa pääbrändin kanssa. Tytäryhteisöjen merkittävistä brändimuutoksista tulee neuvotella sairaanhoitopiirin viestintäjohtajan kanssa.

27.11.2017

Tytäryhteisö voi rekisteröidä oman domain-nimen.

Silloin kun konserniyhtiössä on merkittävä vähemmistöomistus muilla kuin sairaanhoitopiirillä, tämä voidaan huomioida yhtiön nimessä ja markkinoinnissa.

15. Yliopisto- ja korkeakouluysteistyö

Lakisääteisistä, yliopistosairaaloille asetettujen velvoitteista, koskien lääkärin perus- ja erikoislääkärikoulutusta ja hoitohenkilöstön koulutusta, vastaa se yksikkö (sairaala, liikelaitos, osakeyhtiö, yms.), joka tuottaa ao. lääketieteen erikoisalan ja hoitotyön palveluja. Lääkäreiden koulutusvelvoitteesta aiheutuvat kustannukset katetaan terveydenhuollon erityisvaltionosuudella (EVO).

Terveydenhuoltoalan opetus- ja tutkimustoiminnan järjestäminen kuuluu sairaanhoitopiirin kuntayhtymän ja sen hallinnoiman yliopistollisen sairaalan tehtäviin.

Kliinisiä palveluja tuottavien yhtiöiden on omalta osaltaan huolehdittava yliopisto- ja korkeakouluysteistyön järjestämisestä. Koulutus- ja tutkimusyhteistyöstä ja sen järjestämisestä sovitaan tarkemmin sairaanhoitopiirin, sairaanhoitopiirin konserniin kuuluvien yhtiöiden sekä asianomaisten yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen välisillä sopimuksilla.

Kliinistä toimintaa harjoittavien yhtiöiden on terveydenhuollon toimintayksikköinä järjestettävä toimintansa niin että se täyttää terveydenhuollon erityisvaltionosuuksiin oikeuttavat kriteerit.

16. Kuntayhtymäkonsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta

16.1 Konsernin valvonta ja riskien hallinta

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Pirkanmaan sairaanhoitopiirissä on julkaistu ohjekirje ”Sisäinen valvonta ja hyvä johtamis- ja hallintotapa Pirkanmaan sairaanhoitopiirissä”, jossa sisäisen valvonnan prosessi on kuvattu osana hyvää johtamista. Ohje huomioi myös konserninäkökulman.

Kuntayhtymäkonsernin valvonta vastaa luonteeltaan kuntayhtymän sisäistä valvontaa. Konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto käyttäen apunaan määräämiään vastuuhenkilöitä ja kuntayhtymän sisäistä tarkastusta. Sisäisellä valvonnalla ja riskien hallinnalla pyritään tuottamaan konsernijohtolle riittävä kuva sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan asianmukaisuudesta ja tuloksellisuudesta. Tarvittaessa konsernijohto voi päättää erillisestä sisäisestä tarkastuksesta, jos normaalin prosessin mukainen valvonta ei ole riittävää.

27.11.2017

Konsernivalvonnan kohdealueita ovat erityisesti konserniyhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi sekä merkittävimpien riskien ja epävarmuustekijöiden raportointi ja hallinta.

Konsernivalvonnassa seurataan myös tytäryhteisöjen toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteutumista sekä konserniohjeen noudattamista erityisesti keskitetyissä konsernitoiminnoissa ja konsernin sisäisten palvelujen käytössä.

Konsernivalvonnassa seurataan lisäksi riskienhallintajärjestelmien toimivuutta konserniyhteisöissä. Yhteisön hallituksen on huolehdittava siitä, että yhtiön toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan, arvioidaan ja niitä seurataan ja että riskienhallinnan periaatteet on määritelty.

Konserniyhteisöt toteuttavat sairaanhoitopiirin yhteistä riskienhallintapolitiikkaa osana toiminta- ja taloussuunnitteluaan konsernijohton päättämässä laajuudessa. Kuntayhtymän riskienhallinnan vastuuhenkilöt antavat tytäryhteisöille ohjeita ja neuvontaa yhtenäiseen riskienhallintaan liittyvissä asioissa.

16.2 Tilintarkastajan valinta

Konserniohjauksen tukemiseksi kuntayhtymän tytäryhteisöihin on valittava tilintarkastajaksi kuntayhtymän vastuullinen JHTT-tilintarkastaja tai JHTTyhteisö.

Tytäryhteisön tarkastajaksi voidaan valita myös kunnan tilintarkastajaksi valitun JHTT-yhteisön kanssa samaan yhtiöryhmään kuuluva KHT- tai HTM-yhteisö.

16.3 Tarkastuslautakunnan tehtävät konsernin tarkastuksessa

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on huolehtia kuntayhtymäkonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksesta valmistelemalla tilintarkastajan valinta ja tarkastuksen linjaukset.

Tarkastuslautakunnalla ja sen alaisella henkilöstöllä on oikeus saada selvityksiä konserniyhteisöjen taloudesta ja toiminnasta ja käydä tutustumassa konserniyhteisöjen toimintaan.

Konsernitiilinpäätöksen ja osavuosisikatsausten edellyttämät raportit toimitetaan myös tarkastuslautakunnalle.

27.11.2017

17. Tytäryhteisöjen neuvotteluelvoitteet, omistajan ennakkokäsitys

Kuntayhtymän ennakkokäsityksen hankkiminen on konsernijohdon keino ohjata ja valvoa konserniin kuuluvan tytäryhteisön toimintaa ja taloutta. Periaatteessa jokainen tytäryhteisön hallituksen jäsen toimii hallituksessa yksilövastuullisesti ja häntä ohjaa siinä tehtävässä vain yhtiön etu. Käytännössä tytäryhteisön hallitus edustaa kuitenkin samalla konsernin johtoa ja omistajaa yhteisön hallinnossa ja hallituksen toiminta on siten osa omistajaohjausta.

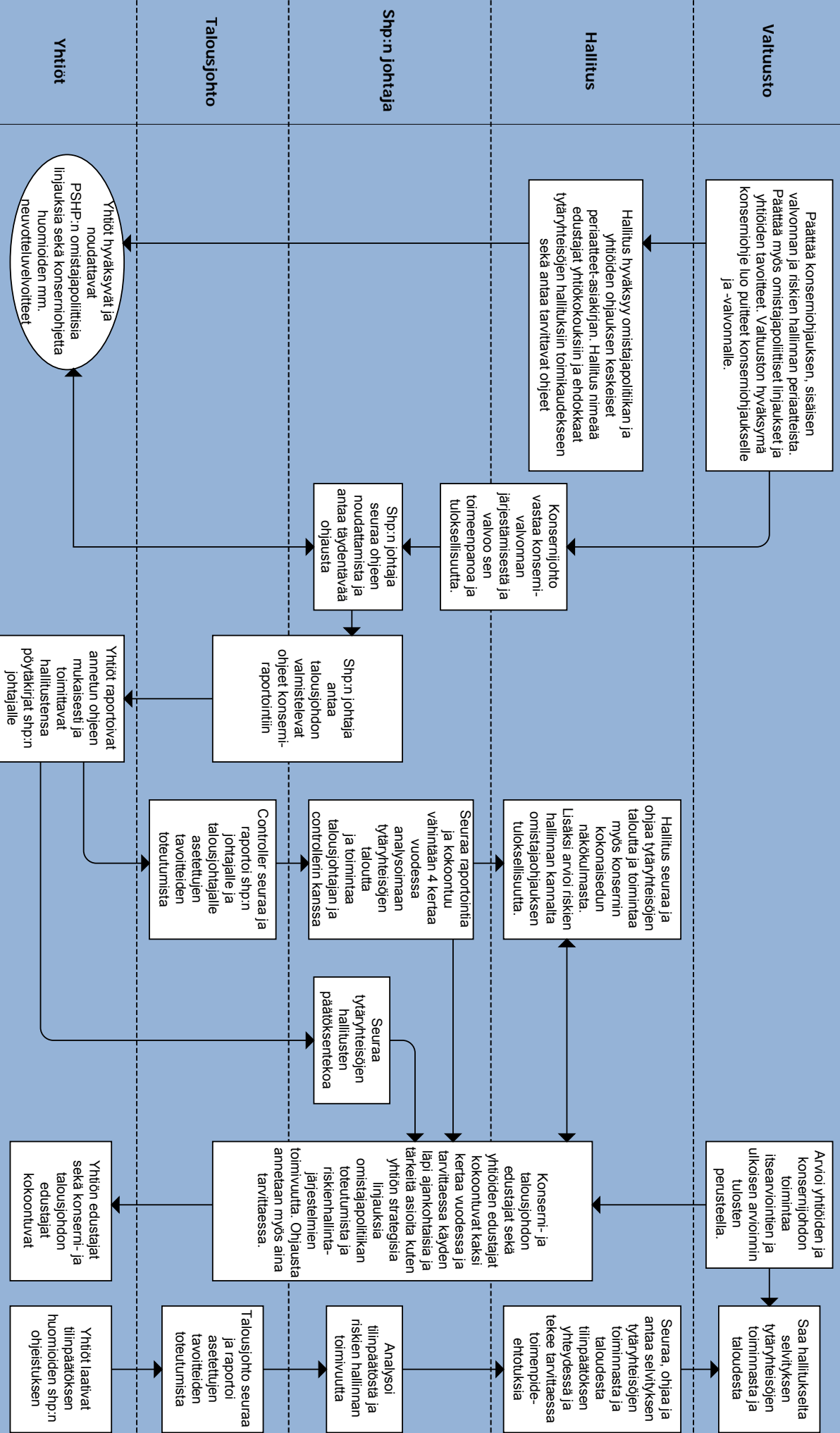
Tytäryhteisön on jo valmisteluvaiheessa hankittava omistajan ennakkokäsitys tehdessään päätöstä merkittävästä asiasta. Ennakkokäsitys hankitaan sairaanhoitopiirin johtajalta vapaamuotoisesti esim. sähköpostilla. Vastuu ennakkokäsityksen hankkimisesta on tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajalla. Toimitusjohtajan valinnassa omistajan ennakkokäsityksen selvittää hallituksen puheenjohtaja.

Tytär- ja osakkuusyhteisön hallituksen on hankittava ennakkokäsitys seuraaviin toimenpiteisiin:

- tytäryhteisön perustaminen
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen
- yhtiön strategia ja sen muutos (toiminta-ajatus, toiminta-alue, muu periaatteellisesti laajakantoinen tai taloudellisesti merkittävä toiminnan muutos)
- yhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa kuntayhtymään
- pääomarakenteen muuttaminen
- toimintaan nähden merkittävät investoinnit
- kiinteistö- ja yrityskaupat
- hinnoittelun yleiset periaatteet
- osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei erityisesti annettu yhtiön tehtäväksi
- varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen vain epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus
- merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiöitä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen
- merkittävät henkilöpoliittiset ratkaisut kuten
 - toimitusjohtajan palkkaus ja muut etuudet
 - yhteisön palkitsemisjärjestelmät
 - eläkevakauttaminen
 - henkilöstöetuudet ja niiden taso
- yhtiökokoukselle tehtävä voitonjakoehdotus, mikäli se poikkeaa yhtiön noudattamasta tavanomaisesta voitonjakokäytännöstä
- yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen.

29.11.2017

KONSERNIOHJAUS JA -VALVONTA

1) Konserniohjolla tarkoitetaan hallitusta ja sairaanhoidopiiriin johtajaa
 2) Tämä prosessikuvaus ei huomioi sisäistä eikä ulkoista tarkastusta